

Aan
de gemeenteraad

Datum 23 april 2024
Zaaknummer 2024-0040306
Betreft Vaststellen en beschikbaar stellen van een budget voor
Herinrichting van de Aardappelmarkt

Vergadering van
Portefeuillehouder: Maarten Burggraaf
Begrotingsprogramma Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven - Levendige Binnenstad
Auteur: Suzanne Roza
E-mail: s.roza@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Marscha de Jong
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

de kwaliteit van de openbare ruimte op de Aardappelmarkt te verbeteren door deze in te richten als een multifunctioneel, groen verblijfsplein, en hiervoor een budget van € 235.000,- beschikbaar te stellen;

een aanvullend budget van € 40.000,- beschikbaar te stellen voor kunst;

dit bedrag te dekken uit de reserve AD2030 Binnenstadontwikkeling;

de begroting dienovereenkomstig te wijzigen conform de begrotingswijziging met nummer 224020.

Deadline

Graag behandeling in gemeenteraad d.d. 18-06-2024

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De raad is bevoegd krediet beschikbaar te stellen en ruimtelijke/financiële kaders te stellen waarbinnen het college dient te opereren. Het college is bevoegd (beleidsmatige) doelen en ambities vast te stellen en de uitvoeringsstrategie te bepalen.

Wat is het doel?

Het doel van de herinrichting van de Aardappelmarkt is om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren. Dit doen we door van de Aardappelmarkt een plek te maken waar het fijn is om te verblijven. We voegen kwaliteit toe door te vergroenen, biodiversiteit te stimuleren, hittestress tegen te gaan en te zorgen voor voldoende waterberging. We zorgen dat het een multifunctionele plek blijft zodat er ook ruimte blijft voor kleine evenementen.

De herinrichting vloeit voort uit de koppelkansen om na de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden aan de kade, de openbare ruimte in lijn te brengen met het in het toekomstbeeld binnenstad 'slijpen aan een diamant' vastgestelde uitgangspunt om de waterbeleving van de binnenstad te vergroten door o.a. het verhogen van de beeldkwaliteit en het toevoegen van groen langs kades.

Relatie Omgevingsvisie

Het herinrichten van de Aardappelmarkt draagt bij aan de doelen van de Omgevingsvisie 1.0; het

accent ligt met name op de aantrekkelijke, de klimaatbestendige, de gezonde stad en de stad die beschermend en bevorderend voor de biodiversiteit is.

De herinrichting van de Aardappelmarkt is getoetst aan de Omgevingsvisie en met een scoreblad en ambitieweb inzichtelijk gemaakt (bijlage 2).

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

1.1. De Aardappelmarkt is een belangrijke plek in de binnenstad, een toeristische trekpleister en bij diverse grote stadsevenementen een intiem evenementenpleintje, die op dit moment ingericht is als parkeerterrein.

Het bevindt zich in het historische havengebied met uitzicht op de Grote Kerk en over de havens, en wordt op dit moment meer gebruikt als parkeerterrein. Deze plek zou veel meer ingezet kunnen worden als fijne verblijfsplek voor omwonenden en bezoekers. Door het opheffen van de achttien parkeerplekken ontstaat er ruimte om de kwaliteit van de Aardappelmarkt te verbeteren. Het trottoir wordt verlegd, er wordt vergroening aangebracht, er worden twee bomen toegevoegd (voorlopig ontwerp, bijlage 1).

1.2 We realiseren op de Aardappelmarkt een aantrekkelijk, groen, openbaar verblijfsgebied voor bewoners en bezoekers.

In een verdichtende stad waar het toevoegen van woningen gewenst is, moet ook geïnvesteerd worden in het verhogen van de verblijfskwaliteit voor zowel bewoners als bezoekers. Door het toevoegen van een bepaalde boomsoort en het realiseren van een klein bomenplein bevorderen we de biodiversiteit en zorgen we voor een schaduwrijke plek.

1.3 Er kan werk met werk gemaakt worden. De kade van de Aardappelmarkt vraagt om noodzakelijk onderhoud en wordt in 2023/2024 hersteld.

Om slim werkzaamheden te combineren is ervoor gekozen om te onderzoeken of aansluitend aan het kadeherstel de herinrichting van het plein kan plaatsvinden. Dat blijkt goed mogelijk.

1.4 Het budget is nodig om de Aardappelmarkt te herinrichten conform het voorlopig ontwerp waarbij ook kostenefficiënt gebruikt wordt gemaakt van hergebruik van banken, afvalbakken en andere materialen.

2.1 Op 4 juli 2023 is de motie M8A 'Kunst in de openbare ruimte is van en voor iedereen!' aangenomen.

De Aardappelmarkt is een iconische plek in de Dordtse historische binnenstad, en de uitgelezen plek om kunst toe te voegen in de openbare ruimte. Het kunstwerk biedt de mogelijkheid om heden en verleden te binden. Het ontleent en verleent context aan de directe omgeving waarin het wordt gesitueerd. Dat houdt in dat de kunstopdracht op de specifieke plaats en situatie is toegesneden. Zo kan het kunstwerk bijvoorbeeld een historisch aspect zichtbaar maken (bijvoorbeeld het vroegere 'stapelen' in de haven).

3.1 Een deel van de reservering voor de binnenstad vanuit de Agenda 2030 is bedoeld voor de gebieden Grote Markt e.o. en het gebied Merwekade e.o.

Binnen de startnotitie Maatschappelijke businesscase Toekomstbeeld binnenstad Dordrecht 'Slijpen aan een diamant' is een deel van het budget belegd voor de transformatie van de gebieden Grote Markt e.o. en het gebied Merwekade e.o., waar de Aardappelmarkt onderdeel van is.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

1. Zonder alternatief kunnen de achttien parkeerplekken op de Aardappelmarkt niet vervallen

Voor het eventueel opheffen van de achttien parkeerplekken is in november 2023 een maand lang het bewegend bos op de Aardappelmarkt geplaatst. Op de laadplekken na, konden de parkeerplekken niet gebruikt worden. Het parkeeronderzoek hield in dat er parkeertellingen voor, tijdens en na het bewegend bos zijn uitgevoerd, om te kijken wat dit met de parkeerdruk in de omliggende straten deed. De conclusie van dit onderzoek is dat er overdag voldoende capaciteit in de sector is om de vervallen parkeerplakken op te vangen. In de avond en nacht is er onvoldoende capaciteit in de sector om het opheffen van de parkeerplekken in de omliggende straten op te vangen.

Voor de herinrichting en daarmee het opheffen van de achttien parkeerplekken worden de volgende alternatieven ingezet om de capaciteit ook in de avond/nacht voldoende voorhanden te hebben. Alternatieven die in lijn zijn met het op 7 november 2023 aangenomen sub amendement 'Voldoende bewonersparkeerplekken' (onderdeel van Uitgangspuntennotitie Mobiliteitsplan Dordrecht 2040):

- *Tweede parkeervergunningen sector A parkeren in parkeergarage*
Op 26 januari 2024 zijn alle vergunninghouders met een tweede parkeervergunning in sector A aangeschreven met het aanbod hun tweede parkeervergunning om te zetten naar een parkeerabonnement in één van de gemeentelijke parkeergarages. Hier hebben tot nu toe drie vergunninghouders gebruik van gemaakt. Daarnaast nemen de tweede parkeervergunningplekken op straat geleidelijk af doordat er geen nieuwe tweede parkeervergunningen in de binnenstad op straat meer worden uitgegeven. Dit heeft sinds de pilot met het bewegend bos in oktober 2023 geresulteerd in een afname van tweeëntwintig aan tweede parkeervergunningen binnen de parkeersector van de Aardappelmarkt. Dit parkeerbeleid heeft dus gezorgd voor meer parkeerruimte op straat. In totaal staan er op dit moment vijftientwintig auto's van vergunningparkeerders minder op straat in sector A ten opzichte van de situatie bij de start van het onderzoek.
- *Kort parkeren in 's Heer Boeijenstraat voor vergunninghouders*
De twaalf parkeerplaatsen voor kortparkeren aan de 's Heer Boeijenstraat worden vanaf het moment dat de parkeerplekken aan de Aardappelmarkt worden opgeheven, beschikbaar gesteld voor vergunninghouders van maandag tot en met zaterdag in de avond en nacht en op zondag. Er wordt nader onderzocht of de parkeerplekken ook overdag ingezet kunnen worden voor vergunninghouders.
- *Verplaatsen elektrische laadpalen*
De laadplekken worden verplaatst naar een locatie op loopafstand.

2. Bij het niet opheffen van de parkeerplekken kan er niet voldoende ruimte gecreëerd worden voor het toevoegen van voldoende kwaliteit van de openbare ruimte

Met de geboden parkeeralternatieven, zien we kans om de achttien parkeerplekken op te kunnen heffen. Zonder het laten vervallen van de parkeerplekken op de Aardappelmarkt kan de herinrichting van de openbare ruimte hier niet het kwaliteitsniveau halen dat door de gemeenteraad is meegegeven in het toekomstbeeld van de binnenstad.

3. Een verkeerde herinrichting zou mogelijk tot een toename van overlast door hangjeugd, drugsgebruik en zwerfafval kunnen leiden

Bij de inrichting van het plein is rekening gehouden met overlastbeperkende maatregelen: verlichting, een open karakter, afvalbakken.

4. Het gevraagde bedrag van € 40.000,- voor kunst in de openbare ruimte is hoger dan de 1% van het projectbudget dat normaal gesproken als richtnorm wordt aangehouden bij herontwikkeling.

Deze plek vraagt om een grotere investering voor kunst dan 1% van dit projectbudget. Aangezien het hier een deelproject van een grotere gebiedsontwikkeling van de binnenstad met een groter budget betreft, waarbinnen niet elk onderdeel gepaard zal (kunnen) gaan met kunst in openbare ruimte, is er voor dit project wat meer ruimte voor het toekennen van kunstbudget. In samenspraak met het Dordrechts Museum en de bewoners zal bekeken worden wat een passend stuk voor deze locatie is. Mocht een hoger budget dan de nu aangevraagd noodzakelijk zijn, dan zal dit via andere wegen geworven moeten worden (externe subsidie etc.).

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Voor de herinrichting wordt een participatietraject uitgevoerd van ontwerp tot en met uitvoering.

Proces:

- Er is een stakeholderanalyse uitgevoerd. Alle direct belanghebbenden zijn betrokken door middel van gesprekken en (inloop)avonden en ook een ruimere schil daaromheen is en wordt geïnformeerd per ontwerp-/uitvoeringsfase.
- In mei 2023 zijn er informatieborden geplaatst op de Aardappelmarkt, waarbij er werd verwezen naar de website Doe Mee Dordrecht.
- Vanaf mei 2023 konden belanghebbenden via de website Doe Mee Dordrecht hun wensen en ideeën voor de Aardappelmarkt per ontwerpfase indienen. De ontvangen wensen zijn afgewogen en waar mogelijk meegenomen in het Voorlopig Ontwerp (VO). Eventuele wensen die na deze fase worden achtergelaten zullen worden getoetst aan de nu ter vaststelling voorliggende kaders en bij haalbaarheid daarbinnen, worden meegenomen in het Definitief Ontwerp (DO).

- Op 24 augustus 2023 is een inloopavond georganiseerd over de herinrichting van de Aardappelmarkt om met de direct belanghebbenden over de herinrichting in gesprek te gaan. Met de input die we hier hebben opgehaald is er toegewerkt naar een VO.
- Het VO is via de website Doe Mee Dordrecht gedeeld. En ook op een breed georganiseerde inloopavond op 2 april 2024 gedeeld met de direct belanghebbenden (140 adressen). Vervolgens zijn we met deze belanghebbenden in gesprek gegaan over het VO, parkeren en overlastbeperking.
- De schil eromheen (circa 450 adressen) is geïnformeerd per brief over de herinrichting van de Aardappelmarkt, met de oproep hun wensen/ideeën via Doe Mee Dordrecht achter te laten.
- Het DO zal worden gedeeld met de belanghebbenden via brief, e-mail en Doe Mee Dordrecht.
- Voor de uitvoeringsfase, na gunning, wordt met de aannemer een informatieavond georganiseerd over de uitvoering.

Inhoud:

Bovenstaande brede participatieaanpak is bepaald omdat naast de direct belanghebbenden, ook het belang voor de gehele binnenstad met deze herinrichting van de Aardappelmarkt (en daarna de Grote Markt en Merwekade) zeer groot is. Het aantrekkelijker maken van de binnenstad leeft bij veel mensen, niet alleen bewoners, maar ook ondernemers, bezoekers en anderen. Echter, de herinrichting van de Aardappelmarkt van parkeer- naar groen plein heeft ook een direct belang, die van de direct aanwonenden. Hierdoor komt niet alleen het onderwerp herinrichting van de Aardappelmarkt aan bod, maar ook het parkeren in de binnenstad en de overlastbeperking in de openbare ruimte steeds ter sprake. Deze twee laatste onderwerpen zijn voor de omgeving zwaarwegende onderwerpen, die niet los worden gezien van de herinrichting.

We hebben door het plaatsen van informatieborden met een oproep om mee te denken over de herinrichting van de Aardappelmarkt, met een verwijzing naar Doe Mee Dordrecht, getracht een grote groep te bereiken. Voor de eerste inloopavond zijn alleen de direct aanwonenden uitgenodigd. Snel bleek dat ook niet direct aanwonenden mee wilden denken over de herinrichting van de Aardappelmarkt, en de (parkeer)gevolgen hiervan. Daarom is bij het bespreken van het VO een bredere groep uitgenodigd voor de tweede inloopavond, en daarbij ook een grotere schil in de binnenstad geïnformeerd. Hiervan is 15% ingegaan op de uitnodiging en op de inloopavond gekomen.

Tijdens de bijeenkomsten en gesprekken zijn wensen opgehaald die meegenomen zijn in het ontwerp van de herinrichting. De tendens van de opgehaalde wensen was dat men zich wel kan vinden in de herinrichting van het plein (een groen plein, speelplek voor kinderen, een verblijfsruimte voor (kleine) binnenstadsfestiviteiten en een goed toegankelijk trottoir met beperking van de overlast), maar dat men zich met name zorgen maakt om het parkeren.

Ook voor de verdere participatie is gekozen om:

- gesprekken te blijven voeren met de direct belanghebbenden;
- de 140 adressen (directe schil) te blijven betrekken door het delen van het DO en uit te nodigen voor een inloopavond met de aannemer;
- de 450 adressen (bredere schil) per brief te informeren;
- gebruik te maken van de website Doe Mee Dordrecht als middel om wensen op te halen;
- inzet Stadsbrede communicatie – eenmalig bij start uitvoering of bij gereed zijn herinrichting Aardappelmarkt.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Slijpen aan een diamant - Toekomstbeeld Binnenstad Dordrecht](#), 2021-0156852, 01-02-2022.

[Kennismaken van Startnotitie Maatschappelijke businesscase Toekomstbeeld binnenstad Dordrecht 'Slijpen aan een diamant'](#), 2022-0198353, 14-03-2023.

[Vaststellen Aanpak Vergroening Binnenstad](#), 2024-0000250, 09-01-2024.

[Vaststellen Uitgangspuntennotitie Mobiliteitsplan Dordrecht 2040](#), en sub amendement A10

Voldoende bewonersplekken 2023-0095096, 07-11-2023.

[Motie M8A Kunst in de openbare ruimte is van en voor iedereen!](#) d.d. 04-07-2023.

Hoe wordt dit betaald?

Voorgesteld wordt voor de uitwerking van het project een budget van € 275.000,- beschikbaar te stellen met een dekking vanuit de reserve AD2030 Binnenstadontwikkeling en de begroting dienovereenkomstig te wijzigen conform de begrotingswijziging met nummer 224020.

De restant reserve AD2030 Binnenstadontwikkeling bedraagt:

Agenda 2030 Binnenstadontwikkeling	€ 40.000.000,-*	Raadsbesluit
Raadsvoorstel Toekomstbeeld Binnenstad Dordrecht	€ 250.000,-	01-02-2022
Raadsvoorstel Maatschappelijke Business Case Decisio + Grote Markt c.a. waaronder voorbereidingskrediet Grote Markt	€ 1.250.000,-	14-03-2023
Raadsvoorstel Horecanota	€ 200.000,-	06-02-2024?
Raadsvoorstel Aanpak vergroening Binnenstad	€ 550.000,-	06-02-2024?
Raadsvoorstel Aanpak vergroening Aardappelmarkt	€ 275.000,-	18-06-2024
Restant	€ 37.475.000,-	

Verdeling budget:	
Jaar 2024	€ 275.000,-
Totaal	€ 275.000,-

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Na besluitvorming werken we toe naar een definitief ontwerp, welke wordt gedeeld met belanghebbenden, en wordt er een opdracht verstrekt voor de werkzaamheden conform DO. In het vierde kwartaal van 2024 wordt gestart met de herinrichting van de Aardappelmarkt.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 23 april 2024 inzake Vaststellen en beschikbaar stellen van een budget voor Herinrichting van de Aardappelmarkt;

gelet op artikel 160, lid 1 onder b van de Gemeentewet; artikel 191, lid 1 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

de kwaliteit van de openbare ruimte op de Aardappelmarkt te verbeteren door deze in te richten als een multifunctioneel, groen verblijfsplein, en hiervoor een budget van € 235.000,- beschikbaar te stellen;

een aanvullend budget van € 40.000,- beschikbaar te stellen voor kunst;

dit bedrag te dekken uit de reserve AD2030 Binnenstadontwikkeling;

de begroting dienovereenkomstig te wijzigen conform de begrotingswijziging met nummer 224020.

Aldus besloten in de vergadering van